

Talousarvioaloite TAA 55/2024 vp

Krista Mikkonen vihr

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä taiteilija-apurahojen määrän lisäämiseen sadalla apurahavuodella (2 500 000 euroa)

Eduskunnalle

Taide ja kulttuuri ovat keskeinen osa yhteiskuntaa. Taiteen ja kulttuurin kiistämättömän itseisarvon lisäksi niillä on myös mittavia positiivisia kerrannaisvaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin, talouteen, työllisyyteen ja verotuloihin sekä yhteiskunnalliseen vakauteen ja osallisuuteen. Taiteeseen ja kulttuuriin investoiminen kannattaa ja tuottaa moninkertaisesti hyötyä suhteessa siihen sijoitettuihin varoihin.

Hallitusohjelman mukaan "Kulttuurialan kasvu tukee koko yhteiskuntaa vahvistaen sen hyvinvointia, luovuutta ja kestävyyttä." Hallituksen talousarvioesitys on kuitenkin ristiriitainen suhteessa hallitusohjelmaan. Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2025 taiteen ja kulttuurin toimialan määrärahoihin kohdistuu nimittäin yhteensä noin 20 miljoonan euron vähennys verrattuna vuoden 2024 määrärahoihin. Hallituksen leikkaukset kulttuuriin ovat mittavat, ja niiden vaikutus kulttuurialan toimintaedellytyksiin kohtuuton. Leikkaukset vaarantavat suomalaisen taiteen ja kulttuurin elinvoiman, sen saavutettavuuden ja edellytykset kehittyä. On selvää, ettei taiteen ja kulttuurin elinvoimaa turvata tai saavutettavuutta paranneta ilman riittäviä määrärahoja.

Taiteella ja kulttuurilla on suomalaisessa yhteiskunnassa merkittävä rooli. Luovien alojen ja kulttuurin merkitys on Suomen tulevaisuuden kannalta keskeinen, sillä ne synnyttävät innovaatioita ja yrityksiä, luovat uutta ja synnyttävät uusia osaajia. Suomessa luovat alat työllistävät jo nyt yli 120 000 ihmistä, joista liki kolmannes on yrittäjiä. Se on enemmän kuin esimerkiksi elektroniikka- ja metsäteollisuuden tuottavuus ja työllistävyys. Kulttuuriala on merkittävä talouden veturi, joka ylläpitää yhteisöllisyyttä ja luo tilaa vuoropuhelulle ja ymmärrykselle.

Taidetta ei kuitenkaan ole olemassa ilman taiteilijoiden työtä. Taiteellinen työskentely on kaiken taiteen, kulttuurin ja luovien alojen perusta. Valtion tärkeimpiä tapoja tukea taidetta on mahdollistaa taiteilijoiden kokopäiväinen taiteellinen työskentely. Taiteilijoiden työskentelyedellytysten kehittämisen kannalta valtion taiteilija-apuraha on keskeisin tukimuoto, ja sen taiteilijaa työllistävä vaikutus on välitön. Tämä vahvistaisi erityisesti nuorten taiteilijoiden toimintamahdollisuuksia sekä varmistaisi taiteen ja kulttuurin saatavuutta ja saavutettavuutta myös tulevaisuudessa.

Tämä aloite kuuluu Vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

Talousarvioaloite TAA 55/2024 vp

että eduskunta lisää 2 500 000 euroa momentille 29.80.51 taiteilija-apurahojen määrän lisäämiseen sadalla apurahavuodella sekä muuttaa momentin perusteluja vastaavasti.

Helsingissä 4.10.2024

Krista Mikkonen vihr